

ISTORIJOS ŠALTINIŲ TYRIMAI

2

LIETUVOS ISTORIJOS INSTITUTAS
VILNIAUS UNIVERSITETAS

ISTORIJOS ŠALTINIŲ TYRIMAI

Sudarė
Artūras Dubonis

2

LI
LEIDYKLA

VILNIUS 2010

UDK 930.2(093)

Is81

Knygos rengimą ir leidimą parėmė

LIETUVOS MOKSLO TARYBA

NACIONALINĖ LITUANISTIKOS PLĖTROS 2009–2015 METŲ PROGRAMA

Recenzavo

Liudas Jovaiša

(Vilniaus universitetas)

Živilė Nedzinskaitė

(Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas)

Redaktorių kolegija:

Darius Antanavičius

(Lietuvos istorijos institutas)

Darius Baronas

(Lietuvos istorijos institutas)

Zenonas Butkus

(Vilniaus universitetas)

Artūras Dubonis (pirmininkas)

(Lietuvos istorijos institutas)

Mathias Niendorf

(Kyljo universitetas)

Rimvydas Petrauskas

(Vilniaus universitetas)

Irena Valikonytė

(Vilniaus universitetas)

Visi leidinio straipsniai recenzuoti dviejų mokslininkų

ISSN 2029-0705

© Lietuvos istorijos institutas, 2009

© Straipsnių autoriai, 2009

TURINYS

<i>Artūras Dubonis</i> Pratarmė	7
--	---

Straipsniai ir studijos

<i>Tatjana Vilkul</i> Создание Совия: работа составителя Иудейского хронографа (XIII в.) The Making of Sovii: the workshop of the compiler of the chronography of Judea (13th c.). <i>Summary</i>	11 32
<i>Oleg Choruženko</i> „Первая Литовщина“ в летописной статье 1368 г. The first Lithuanian onslaught ('litovschina') in the chronicle entry of 1368. <i>Summary</i> ...	33 41
<i>Aleksandr Hruša</i> Доверял ли монарх своим подданным? (Из жизни общества Великого Княжества Литовского конца XV – первой трети XVI в.) Did the monarch trust his subjects (a glance into the social life in the Grand Duchy of Lithuania from the late 15th c. to the first third of the 16th c.). <i>Summary</i>	43 82
<i>Raimonda Ragauskienė</i> Privatūs XVI a. Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės didikų archyvai: struktūra ir aktų tipologija The private archives of the magnates of the Grand Duchy of Lithuania in the 16th c.: the structure and types of the documents. <i>Summary</i>	85 107
<i>Irena Valikonytė</i> Teismo dokumentų Lietuvos Metrikoje repertuaras: rašto ir teisinės kultūros aspektai Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje XVI a. pirmojoje pusėje The repertoire of judicial documents in the Lithuanian Metrica: the facets of the culture of literacy and of justice in the Grand Duchy of Lithuania in the first half of the 16th c. <i>Summary</i>	109 125
<i>Vladimir Poliščuk</i> Ревизия волынских мыт и особенности документального состава книги Литовской Метрики № 22 (1547 г.) The inspection of customs rights in Volhynia and the special features of the documents of Lithuanian Metrica book no. 22 (1547). <i>Summary</i>	129 160

Inga Ilarienė

Livonijos dokumentų rinkinys Lietuvos Metrikos knygoje Nr. 525	161
Livonian documents in Lithuanian Metrica book no. 525. <i>Summary</i>	176

Eugenijus Saviščevas

Apie bajorų gyvenimą, aistras ir mirties bausmę XVI a. Žemaitijoje	179
On the life of nobility, passions and capital punishment in 16th c. Žemaitija. <i>Summary</i>	208

Diskusija*Oleg Choruženko*

Научно-справочный аппарат в современных изданиях средневековых документов	209
The critical apparatus of the modern editions of medieval documents. <i>Summary</i>	218

Šaltinio publikacija

Vladislovo IV Vazos Liudvikai Marijai Gonzagai įkeistų papuošalų inventoriūs (parengė Darius Antanavičius)	219
The inventories of the jewelry mortgaged in 1646 by King Vladislaus IV Vasa of Poland to his wife Ludvika Maria Gonzaga. <i>Summary</i>	262

Recenzijos, Anotacijos

A. Urbanavičius, <i>Vilniaus naujieji miestiečiai 1661–1795 metais. Sąrašas</i> , Vilnius: Lietuvos istorijos instituto leidykla, 2009. P. 728. – (Jonas Drungilas)	263
---	-----

К. Ю. Ерусалимский, <i>Сборник Курбского</i> , т. 1: Исследование книжной культуры, Москва: Знак, 2009. P. 888. – (A. D.)	264
---	-----

<i>Breslaujos dekanato vizitacija 1782–1783 m., atlikta Vilniaus vyskupo Ignoto Jokūbo Masalskio parėdymu = Visitatio decanatus Braslaviensis iussu et voluntate Ignatii Jacobi Massalski episcopi Vlnensis A.D. 1782–1783 peracta</i> , parengė R. Firkovičius, (serija: <i>Fontes Historiae Lituaniae</i> , vol. VII, <i>Lietuvos istorijos šaltiniai</i> , t. VII), Vilnius: Lietuvių katalikų mokslo akademija, 2008. P. X, 451, [1]. – (Darius Baronas)	266
--	-----

Santrumpos	271
Apie autorius	273
Autoriams	275

SANTRUMPOS

AGAD	–	Archiwum Główne Akt Dawnych
ALS	–	Antrasisi Lietuvos Statutas
LDK	–	Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė
Ldk	–	Lietuvos didysis kunigaikštis
LM	–	Lietuvos Metrika
LUB	–	Liv-, Est- und Curländisches Urkundenbuch
LVIA	–	Lietuvos valstybės istorijos archyvas
LO	–	Livonijos ordinas
MAB RS	–	Lietuvos mokslų akademijos biblioteka, Rankraščių skyrius
PLS	–	Pirmasis Lietuvos Statutas
RIB	–	Русская историческая библиотека (РИБ)
RVSAА	–	Rusijos valstybinis senųjų aktų archyvas (РГАДА)
TBK	–	Teismo bylų knyga (knygos)
TLS	–	Trečiasis Lietuvos Statutas
VO	–	Vokiečių ordinas
VRK	–	Viešųjų reikalų knyga (LM fonde)
VUB RS	–	Vilniaus universiteto biblioteka, Rankraščių skyrius
AC	–	Археографический сборник документов, относящихся к истории Северо-западной Руси
ВКЛ	–	Великое Княжество Литовское
вкл	–	великий князь литовский
вкм	–	великий князь московский
ЗНТШ	–	Записки наукового товариства ім. Шевченка
ИОРЯС	–	Известия отделения русского языка и словесности
ИРИ	–	Институт Российской истории
ЛМ	–	Литовская Метрика

- НАН – Национальная Академия наук
- НИАБ – Национальный исторический архив Беларуси
- ПСРЛ – Полное собрание русских летописей
- РАН – Российская Академия наук
- РИБ – Русская историческая библиотека (RIB)
- РГАДА – Российский государственный архив древних актов (RVSAА)
- ТОДРЛ – Труды отдела древнерусской литературы (Пушкинский дом)

Apie autorius

Antanavičius, Darius – dr., mokslo darbuotojas, Lietuvos istorijos institutas
adr. Kražių 5, LT-01108 Vilnius, Lietuva
el. p. antanavicius@istorija.lt

Dubonis, Artūras – dr., vyresnysis mokslo darbuotojas, Lietuvos istorijos institutas
adr. Kražių 5, LT-01108 Vilnius, Lietuva
el. p. dubonis@istorija.lt

Hruša, Aleksandr – ist. m. kandidatas, vyresnysis mokslo darbuotojas, Baltarusijos NMA Istorijos institutas
adr. ul. Akademičnaja 1, 220072 Minsk, Baltarusija
el. p. pirus@tut.by

Iliarienė, Inga – vyr. laborantė, Lietuvos istorijos institutas
adr. Kražių 5, LT-01108 Vilnius, Lietuva
el. p. ilinga@gmail.com

Choruženko, Oleg Igorevich – ist. m. kandidatas, vyresnysis mokslo darbuotojas, Rusijos Mokslų akademijos Rusijos istorijos institutas
adr. D. Uljanovo 19, Maskva, Rusija
el. p. khoruzhenko1@yandex.ru

Poliščuk, Volodymyr – ist. m. kandidatas, mokslo darbuotojas, Ukrainos NMA Ukrainos M. S. Gruševskio archeografijos ir šaltinotyros institutas
adr. ul. Triochsviatitelskaja 4, Kijevas, Ukraina
el. p. pleroma@list.ru

Ragauskienė, Raimonda – dr., doc., vyresnioji mokslo darbuotoja, Lietuvos istorijos institutas

adr. Kražių 5, LT-01108 Vilnius, Lietuva

el. p. ragauskiene@istorija.lt

Saviščevas, Eugenijus – dr., lektorius, Vilniaus universiteto Istorijos fakultetas

adr. Istorijos f., VU, Universiteto 7, 01513 Vilnius, Lietuva

el. p. Eugenijus.Saviscevas@if.vu.lt

Valikonytė, Irena – dr., doc., vyriausioji mokslo darbuotoja, Vilniaus universiteto Istorijos fakultetas

adr. Istorijos f., VU, Universiteto 7, 01513 Vilnius

el. p. if@if.vu.lt

Vilkul, Tatjana – ist. m. kandidatė, vyresnioji mokslo darbuotoja, Ukrainos NMA Ukrainos istorijos institutas

adr. ul. Gruševskogo 4, Kijevas, Ukraina

el. p. vilkul@irpen.kiev.ua